

Ігнатюк О.А., Чабанова Л.В.

м. Харків, Україна

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СПОСІБ АДАПТАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ ПРАЦІ

*"Альфою і омегою нашої дидактики нехай будуть
пошуки і відкриття коштів, при якому ті, хто вчить,
менше б учили, а учні більше б вчилися".*

Я. А. Коменський

Актуальність питання не викликає сумнівів, адже поступовий перехід української системи освіти до європейської та світової вимагає нових методів для підготовки кваліфікованих фахівців[5].

Першо черговим щаблем є збільшення навчального, організуючого процесу, а також методів самостійної учбової діяльності. Головна ціль педагогів формування творчих якостей майбутнього спеціаліста, котрий зможе саморозвиватися, здобуватиме нові для себе знання та буде спроможним до інновацій [4-5та ін.].

Вирішити цю умову тільки передачею готових знань які має викладач до студента неможливо. Для вирішення такої вкрай важливої задачі потрібно щоб студент не пасивно накопичував знання, а активно прагнув до нового. Тож, необхідно, щоб здобувач освіти мав вмiти визначати проблему, розумів як

подолати її та навчився систематизувати, аналізувати і робити висновки на основі отриманих результатів [1-2].

Самостійність, ось, що найбільш цінується в людини як індивіда і суб'єкта трудової діяльності. Тому, дуже важливим принципом, на якому ґрунтується навчальна діяльність, можна виокремити такий, знання отримані людиною без самостійної діяльності, не являються надбанням людини [2-4,6та ін.].

СУР – це головна складова навчального процесу і є істотним процесом накопичення нового матеріалу або ж поглибленням, розширенням вже наявних знань [3].

У психолого-педагогічній літературі поняття «студент» (лат. *Studens* – котрий вчиться) має на увазі наполегливу діяльність СУР над здобуттям глибоких знань. Здобуття освіти – процес достатньо тяжкий та специфічний. Не завжди є таким яким він уявляється: викладач приходить на лекції, проводить їх і передає тим, хто навчається певний обсяг відомостей. Для того щоб оволодіти певною інформацією потрібно активувати цілеспрямовану, вперту, активну діяльність мозку індивіда.

У наш час коли людство переходить до інформаційних технологій здобуття інформації, не потрібно надіятись, що за період здобуття освіти в навчальному закладі, по закінченню, ми матиме потрібний багаж знань котрого нам вистачить протягом усього життя.

Структура знань та інформації постійно оновлюється, тож першочерговим завданням вищої школи на одній ланці з задоволенням внутрішніх потреб людини в розумовому, творчому і культурному розвитку стають вміння користуватися майбутнім фахівцем різними доцільними методами самостійної роботи. Зогляду на особливості конкретної спеціальності, потрібно підготувати фахівця до того, що він буде спраможним постійно, безперервно здобувати

знання. Вирішення таких умов полягає в природній сутності людини, що виходить з закономірностей і здібностей її розумової праці [4-бта ін.].

Трансформаційні зміни вищої освіти – це перехід від парадигми навчання до парадигми здобуття освіти. Самостійна навчальна діяльність стає основою освітнього процесу і являється головною формою. Тож повинні бути активні методи здобуття інформації, розвиток творчих проявів здобувачів освіти, перехід на індивідуалізоване навчання при якому враховується психофізіологічні і пізнавальні спроможності особистості. Не потрібно тільки збільшувати обсяг самостійної навчальної роботи. Потрібно принципово переглянути організацію навчального та виховного процесів, котрі будуть розвивати вміння навчатися, мислити, формуватиме уміння робити дедуктивні висновки, творчо застосовувати отриманні знання, а також формуватиме способи адаптації до професійної діяльності в сучасному світі [4].

Важливо наголосити, що самостійна навчальна діяльність - це форма, метод, процес організації навчальної діяльності в якій учень не взаємодіє опосередковано з викладачем; викладач може впливати на роботу здобувача освіти через поставлене завдання, підручник, навчальну програму. Головна ланка учбового процесу. Основною ідеєю є індивідуальна робота студента з конкретною метою [3, бта ін.].

Яка ж мета самостійної роботи? Формування самостійності, суть якої в здобутті умінь, навичок аналізувати, планувати, систематизувати свою роботу без контролю роботодавця і педагога. За умов сьогодення викладач зобов'язаний направити, організувати, підштовхнути учнів до пізнання. Навички які одержані власними зусиллями є найглибшими і корінними, які відкладаються в нашій пам'яті. Самостійна навчальна діяльність поглиблює навички самостійності загалом, що являється першочерговим у професійній діяльності, спонукає до прийняття самостійного рішення, розв'язання складної професійної ситуації.

Одже, можна зробити висновок, що самостійна робота виконує значущу виховну роль. Вона сформовує самостійність як головну рису в характері, сягає провідного місця в структурі особистості сучасного спеціаліста. Подальші успіхи в розвитку цивілізації не будуть проходити без передового інтелектуального розвитку людства, без постійного збагачення її новими науковими знаннями. Безперервна освіта стала ключовою соціальною проблемою. Від її вдалого рішення значною мірою залежить в становлення професіоналізму майбутнього конкуретоспроможного фахівця.

Список літератури:

1. Дзюба І. О. Організація самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів в умовах особистісно-орієнтованого навчання[Електронний ресурс]. / І. О. Дзюба – Харків, 2008. – Режим доступу: [http://www. bestreferat. ru/referat-136461. html](http://www.bestreferat.ru/referat-136461.html)
2. Іванова О. В. Самостійна робота студентів у сучасних умовах навчального процесу. [Електронний ресурс] / О. В. Іванова – Харків, 2008. – Режим доступу: [archive. nbuv. gov. ua/... 19... /Ivanova_st. pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/.../Ivanova_st.pdf)
3. Котова А. В. Визначення сутності та змісту самостійної роботи студентів у вищих навчальних закладах. [Електронний ресурс] – Харків, 2008. – Режим доступу: [irbis-nbuv. gov. ua/... /cgiirbis_64. exe?..](http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?..)
4. Ігнатюк О.А. Формування готовності майбутнього інженера до професійного самовдосконалення: теорія і практика: [монографія] / О.А. Ігнатюк. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2009. – 432 с..
5. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти: монографія/ за ред. О. Г. Романовського та О. С. Пономарьова.- Харків:ФОП Мезіна В.В., 2017. – 292 с.
6. Романовський О.Г.. Проблеми і перспективи організації самостійної роботи студентів технічного університету в контексті Болонського процесу /

Романовський О.Г., Бондаренко В.В., Ігнатюк О.А. //Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. - Харків: НТУ "ХПІ", 2006. - № 1.- С.3-10.